

Impactonderzoek Stichting De Vrolijkheid

Bijdragers:

Andrea Alicehajic, Meliha Omerovic,
Moos Pozzo & Kim van der Zijde

Datum publicatie:

December 2024

DE•VROLIJKHEID

De Vrolijkheid organiseert kunstzinnige workshops en creatieve activiteiten op Nederlandse asielzoekerscentra (azc's). Dit doen we samen met én voor kinderen, tieners, jongeren en families¹, die daar wonen. De Vrolijkheid voerde in 2023 en 2024 een impactonderzoek uit met als doel het in kaart brengen van de impact die kunstactiviteiten van De Vrolijkheid teweegbrengen bij deelnemers.

Wat is de beoogde impact van deelname aan Vrolijke workshops?

Deelnemers zijn na het volgen van activiteiten bij De Vrolijkheid veerkrachtiger, hebben meer zelfvertrouwen opgebouwd en zien de toekomst met meer vertrouwen tegemoet. Deze impact maken wij meetbaar aan de hand van drie directe effecten die Vrolijke workshops hebben op kinderen, tieners en jongeren. De uitwerking van de directe effecten op deelnemers creëert op de lange termijn drie indirecte effecten die samengevoegd onze beoogde impact behelzen:

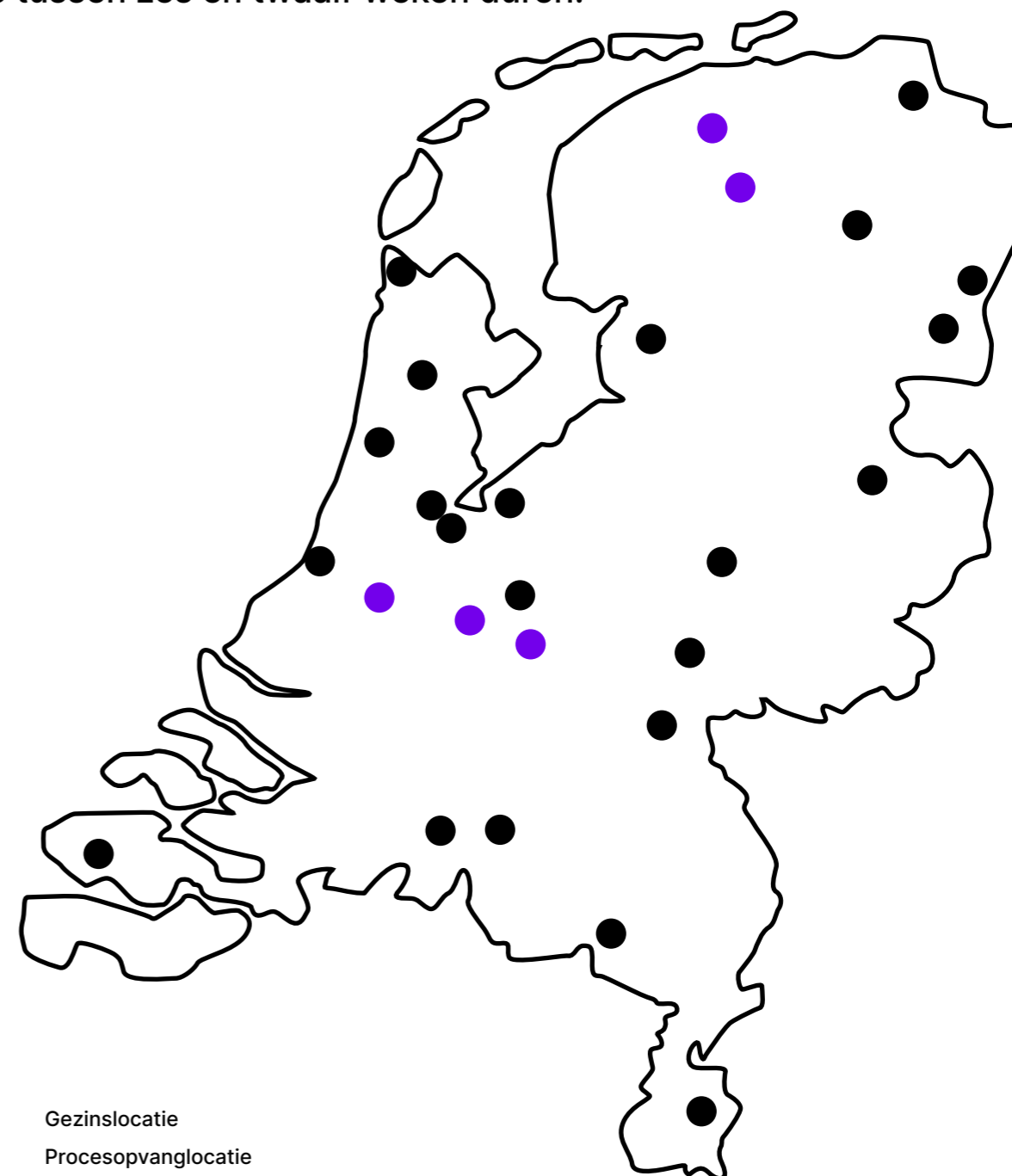
Directe effecten
<ul style="list-style-type: none"> • Kinderen tieners en jongeren komen in aanraking met kunst en doen creatieve vaardigheden op. • Kinderen, tieners en jongeren ontdekken nieuwe talenten. • Kinderen, tieners en jongeren maken nieuwe vriendschappen.
Indirecte effecten
<ul style="list-style-type: none"> • Kinderen, tieners en jongeren worden veerkrachtiger • Kinderen, tieners en jongeren hebben een positief toekomstperspectief • Kinderen, tieners en jongeren ervaren meer zelfvertrouwen

Om deze directe effecten en de daaruit voortkomende indirecte effecten (impact) op deelnemers aan activiteiten van De Vrolijkheid te meten, is onderstaand impactonderzoek uitgevoerd.

¹ Families vallen buiten het domein van het huidige impactonderzoek.

Methode

De Vrolijkheid is actief op ca. 30 azc's in Nederland. Het verschilt per locatie wat de samenstelling van bewoners is en hoe lang bewoners er verblijven. Het onderzoek is op vijf locaties uitgevoerd die deze variatie weerspiegelen. Dit zijn Burgum (glo₂), Drachten (azc, pol₃, amv₄), Leersum (azc), Leiden (noodopvang) en Utrecht (azc & amv). Op een locatie is er een structureel wekelijks programma voor kinderen (in twee leeftijdsgroepen: 4-7 jaar en 8-12 jaar), tieners (13-17 jaar) en jongeren (18-23 jaar), met projecten (workshopreeksen) die tussen zes en twaalf weken duren.

- 2 Gezinslocatie
- 3 Procesopvanglocatie
- 4 Alleenstaande minderjarige vreemdelingen

Deelnemers

Deelnemers aan het impactonderzoek zijn kinderen, tieners en jongeren die op bovengenoemde azc's verbleven op het moment dat het onderzoek plaatsvond, en deelnemen aan workshops bij De Vrolijkheid. In totaal hebben we informatie ingewonnen van 98 deelnemers. Deze output is geheel anoniem verwerkt. Voorafgaand aan de uitvoering van het onderzoek zijn verzorgers van minderjarige deelnemers geïnformeerd over de inhoud en het doel van het onderzoek en hebben zij kennis genomen van de mogelijkheid om te allen tijde van deelname af te zien. Onderstaande tabel geeft weer hoeveel deelnemers per leeftijdsgroep mee hebben gedaan.

Tabel 1.
Deelnemers aan het impactonderzoek.

Programmalijn	Kinderen (4-7 jaar)	Kinderen (8-12 jaar)	Tieners (13-17 jaar)	Jongeren (18-23 jaar)
Aantal deelnemers	53	22	9	14

Dataverzameling

Twee onderzoekers hebben gedurende 3 maanden (april, mei en juni 2024) data verzameld tijdens workshops van De Vrolijkheid op bovenstaande locaties. Beide hebben meerdere jaren ervaring met het contact leggen en werken met de doelgroepen die deelnemen aan activiteiten van De Vrolijkheid. Dataverzameling gebeurde in de vorm van interviews voor kinderen van 8 tot 12 jaar, tieners en jongeren. Per direct en indirect effect zijn meerdere vragen opgesteld die in tabel 2 worden weergegeven. Omdat de duur van het verblijf van een deelnemer op een azc-locatie onzeker is, en om de deelnemers zo min mogelijk te belasten, is ervoor gekozen om per locatie en per leeftijdsgroep een enkele workshop bij te wonen, in tegenstelling tot meerdere momenten binnen dezelfde workshopreeks.

Tabel 2.
Interviewvragen kinderen (8-12 jaar), tieners en jongeren per effect.

Directe effecten	
Deelnemers komen in aanraking met kunst en doen creatieve vaardigheden op.	
<ul style="list-style-type: none"> • Wat heb je gedaan tijdens de workshop? • Wat heb je geleerd tijdens de workshop? • Wat heb je gemaakt tijdens de workshop? • Mag je zelf met ideeën komen? 	
Deelnemers ontdekken en ontwikkelen talenten.	
<ul style="list-style-type: none"> • Heb je bij De Vrolijkheid iets nieuws ontdekt waar je goed in bent? • Heb je tijdens deze workshop iets gedaan waar je beter in zou willen worden/mee verder wilt gaan? 	
Deelnemers maken nieuwe vriendschappen.	
<ul style="list-style-type: none"> • Heb je nieuwe vrienden gemaakt bij De Vrolijkheid? • Werk je vaak samen met anderen (deelnemers) bij De Vrolijkheid? 	
Indirecte effecten	
Deelnemers worden veerkrachtiger.	
<ul style="list-style-type: none"> • Maakt deelnemen aan De Vrolijkheid wonen op het azc makkelijker/beter? Hoe? • Welke verandering merk je bij jezelf sinds je meedoet met De Vrolijkheid? • Voel je je sterker sinds je meedoet met De Vrolijkheid? Hoe? • Kun je beter omgaan met tegenslagen/dingen die niet goed gaan/pech sinds je meedoet met De Vrolijkheid? 	
Deelnemers hebben een positiever toekomstperspectief.	
<ul style="list-style-type: none"> • Is jouw idee over de toekomst veranderd sinds je meedoet met De Vrolijkheid? • Helpt De Vrolijkheid jou om positiever naar de toekomst te kijken? 	
Deelnemers ervaren meer zelfvertrouwen.	
<ul style="list-style-type: none"> • Wat gaf jou het beste gevoel over jezelf tijdens de workshop/bij De Vrolijkheid? Waar ben je trots op? • Heb je meer zelfvertrouwen sinds je meedoet met De Vrolijkheid? Hoe komt dat? 	

Voor de jongste kinderen (van 4 tot 7 jaar) is een andere aanpak gekozen, omdat het interview te ingrijpend voor hen zou kunnen zijn, zowel op het gebied van taal als ontwikkeling. De onderzoekers hebben voor deze groep op twee andere manieren informatie verzameld, namelijk: (1) door observaties te doen van de gehele groep deelnemers tijdens een workshop en (2) door de workshopleider te interviewen. Observaties werden gedaan op basis van een aangepast antwoordformulier dat overeenkwam met de interviewvragen van de andere groepen. Zie Appendix voor alle antwoordformulieren. Het is moeilijk om bepaalde indirecte effecten, zoals veerkrachtiger worden, te toetsen wanneer er geen specifieke vragen kunnen worden gesteld aan een deelnemer, en wanneer een observatie plaatsvindt gedurende één workshop. Ter aanvulling is daarom ervoor gekozen om de workshopleiders te interviewen, omdat zij soms meerdere weken dezelfde deelnemers zien.

Codering en analyse

Alle antwoorden afkomstig uit de antwoord sheets zijn per leeftijdsgroep, per effect en per vraag gegroepeerd in een overzicht. Vervolgens is per antwoord bepaald of het in positieve zin bevestigde wat getoetst werd. Zulke antwoorden ontvingen een groene kleurcode. Neutrale antwoorden, antwoorden waarbij het erop leek dat de vraag niet begrepen was en antwoorden die negatief beantwoord werden, ontvingen een grijze kleurcode. Vervolgens is per vraag en per effect berekend hoeveel procent van het totaal aan antwoorden groen gecodeerd was. Zie Appendix voor het volledige data-overzicht.

Resultaten

Tabel 3 geeft weer hoeveel procent van de antwoorden van deelnemers per effect positief is beoordeeld. Deze resultaten worden per leeftijdsgroep behandeld in de discussie.

Tabel 3.
Resultaten impactonderzoek

Leeftijdsgroep	Kinderen (4-7 jaar)	Kinderen (8-12 jaar)	Tieners (13-17 jaar)	Jongeren (18-23 jaar)
Directe effecten				
Deelnemers komen in aanraking met kunst en doen creatieve vaardigheden op.	83%	84%	94%	91%
Deelnemers ontdekken en ontwikkelen talenten.	78%	77%	83%	86%
Deelnemers maken nieuwe vriendschappen.	55%	66%	39%	86%
Indirecte effecten				
Deelnemers worden veerkrachtiger.	40%	70%	72%	80%
Deelnemers hebben een positiever toekomstperspectief.	0%	41%	56%	68%
Deelnemers ervaren meer zelfvertrouwen.	75%	68%	72%	77%

Discussie

Leeftijdsgroep kinderen (4–7 en 8–12 jaar)

De jongste groep kinderen scoorde hoog op de eerste twee directe effecten en het laatste indirecte effect: meer dan driekwart van de antwoorden gaf een positieve indicatie over het in aanraking komen met kunst en creatieve vaardigheden opdoen, het ontdekken en ontwikkelen van talenten en het ervaren van meer zelfvertrouwen. Meer dan de helft van de antwoorden gaf een positieve indicatie over het maken van nieuwe vriendschappen. Of er tijdens een workshop nieuwe vriendschappen worden gesloten, heeft deels te maken met de aard van de workshop: wordt er individueel gewerkt of samengewerkt? Bij twee van de vier workshops werd er individueel gewerkt. Tot slot bevestigde meer dan een derde van de antwoorden dat deelnemers veerkrachtiger werden, maar was het niet mogelijk om een positiever toekomstperspectief te meten. De oorzaak van deze lagere scores ligt vooral bij methodologische beperkingen: het is niet altijd mogelijk om door middel van een observatie tijdens een enkele workshop te meten of een deelnemer positiever naar de toekomst kijkt of veerkrachtiger is geworden. Ook uit de interviews van de workshopleiders kon dit niet altijd afgeleid worden, aangezien sommige workshopreeksen net van start waren gegaan. De oudere kinderen die geïnterviewd werden scoorden hoog voor alle effecten behalve een positiever toekomstperspectief: meer dan twee derde van de antwoorden per effect werd positief beoordeeld, terwijl meer dan een derde van de antwoorden met betrekking tot een positiever toekomstperspectief positief waren. De meerderheid van de deelnemers vond de vragen over de toekomst te moeilijk en gaf dit ook aan.

Leeftijdsgroep tieners (13–17 jaar)

Tieners scoorden over het algemeen hoog op alle effecten, met uitzondering van het directe effect 'deelnemers maken nieuwe vriendschappen'. Hier is alsnog meer dan een derde van de antwoorden positief. Uit negatief beoordeelde antwoorden van tieners blijkt dat sommigen liever alleen werken, of dat ze de andere deelnemers al van school kennen. Het lijkt er daarom op dat De Vrolijkheid deelnemers wel in de mogelijkheid stelt om vrienden te maken, maar dat het deels van de persoonlijkheid van de deelnemer afhangt of zij ook daadwerkelijk vrienden maken. Het valt ook op dat er ten opzichte van de leeftijdsgroep 'kinderen' een stijging is van het percentage positieve antwoorden m.b.t. een positiever toekomstperspectief.

Leeftijdsgroep jongeren (18–23 jaar)

Jongeren scoren over het algemeen het hoogst van alle leeftijdsgroepen. Voor elk effect is minimaal twee derde van de antwoorden positief beoordeeld. Ten opzichte van tieners en kinderen zien we hier wederom een grote sprong in het percentage positieve antwoorden bij een positiever toekomstbeeld.

Beperkingen

Er zijn een aantal beperkingen die de resultaten mogelijk negatief hebben beïnvloed: door de onzekere aard van het verblijf op een azc was structurele toetsing bij dezelfde deelnemers niet mogelijk. Ook waren sommige vragen te moeilijk voor deelnemers, wat deels met leeftijd en deels met een taalbarrière te maken had. Of een deelnemer een positiever perspectief op de toekomst heeft, kan tevens beïnvloed worden door de locatie waarop deze verblijft; op een gezinslocatie kan het zo zijn dat er zich een lange tijd geen verandering in de procedure voordoet. Tot slot waren sommige deelnemers op het moment van de interviews voor het eerst aanwezig bij De Vrolijkheid, waardoor bepaalde indirecte effecten nog niet gemeten konden worden.

Conclusie

Wanneer bovenstaande scores en beperkingen in beschouwing worden genomen, dan achten we de directe effecten voor iedere leeftijdsgroep bewezen. Per effect en per leeftijdsgroep bevestigt minimaal een derde, maar meestal meer dan twee derde van de antwoorden dat kinderen, tieners en jongeren bij De Vrolijkheid in aanraking komen met kunst en creatieve vaardigheden opdoen, talenten ontdekken en ontwikkelen en nieuwe vriendschappen maken.

Wanneer we de scores voor de indirecte effecten beschouwen, dan achten we deze voor oudere kinderen (8–12 jaar), tieners en jongeren bewezen: minimaal een derde, maar meestal meer dan twee derde van de antwoorden bevestigt dat oudere kinderen (8–12 jaar), tieners en jongeren veerkrachtiger worden, een positiever toekomstperspectief hebben, en meer zelfvertrouwen ervaren na deelname aan activiteiten bij De Vrolijkheid. Voor jongere kinderen (4–7 jaar) achten we bewezen dat zij na deelname aan De Vrolijkheid veerkrachtiger en zelfverzekerder worden, maar we kunnen niet met zekerheid stellen dat zij een positiever toekomstperspectief hebben; hiervoor zijn ze mogelijk te jong. De drie indirecte effecten behelzen de beoogde impact van De Vrolijkheid op kinderen, tieners en jongeren. Aan de hand van de uitkomst van het huidige impactonderzoek concluderen we dat De Vrolijkheid in grote mate positieve impact heeft op de veerkracht, het toekomstperspectief en het zelfvertrouwen van kinderen, tieners en jongeren, doordat deze de deelnemers in de gelegenheid stelt in aanraking te komen met kunst en creatieve vaardigheden op te doen, talenten te ontdekken en te ontwikkelen en nieuwe vriendschappen te maken.

Appendix

- [Data-overzicht impactonderzoek](#)
- [Antwoord sheet observaties kinderen \(4–7 jaar\)](#)
- [Antwoord sheet workshopleider kinderen \(4–7 jaar\)](#)
- [Antwoord sheet interviews kinderen \(8–12 jaar\)](#)
- [Antwoord sheet interviews tieners \(13–17 jaar\)](#)
- [Antwoord sheet interviews jongeren \(18–23 jaar\)](#)

